پێناسەی سروود!

ناسری ڕەزازی

کوردستان، یەکێ لە کۆنترین شوێنەکانی سەر ئەم گلۆڤەرە خاکەیە، کە هەزاران ساڵە شوێنەمێنگەی ژیانی ئێمەی کوردە، هەتا ئێستاش کە سەدەی بیستویەکەمە و تەکنۆلۆژی لەوپەڕی گەشەو هەڵچوونی خێرای خۆیدایە، ئێمەی کوردی چەوساوە، لەبەر ئەوەی کە بندەستین و بۆ خۆمان نین، وەک پێویستە، ژیان و ژیارمان لە باری مێژوویی و فەرهەنگی و هی دیکەوە، نەخراوەتە ژێر تۆژینەوەیەکی زانستییانە و، لە لایەن داگیرکەرەکانمانەوە، بە ژێر لیچەوە کراوین و، ڕێ نەدراوین لەو وار و پاودانەی کە تێیدا ژیاوین بکۆڵینەوە، بەنێوی ئێرانیی ڕەسەن و تورکی چیانشین و پێشمەرگەی موسوڵمان، چی شوێنەوار و کەلوپەلی کۆن و نووسراوە و دۆزراوەی ناو ئەم خاکە بووە، هەمووی دزراوە و لەسەر ناوی ئەم داگیرکەرانە، تۆمار و تاپۆ کراوە و گەلی کوردیش پشتگوێ خراوە.

جیاواز لە خەبات و تێکۆشانی خەڵکی کورد لە هەر چووارپارچەکەی کوردستان بۆ ڕزگاریی نەتەوەی کورد، تەنیا شتێک کە نەیهێشتووە کورد بمرێ و لەناو بچێ و لەڕاستیدا نێوی ئێمەی زیندوو ڕاگرتووە، فۆلکلۆری کوردییە، بەتایبەت بەستە و گۆرانیی. هەر گۆرانیشە کە زمانەکەمانی زیندوو ڕاگرتووە، چونکە زۆر ڕووداوی گەورەی مێژوویيمان هەیە، کە لە گۆرانییدا بۆمان ماوەتەوە. بۆ نموونە ئەو ڕووداوانەی کە لە بەیتی دمدم و بەیتی پاشاکۆرە و هی دیکەدا بۆمان ماوەتەوە. سروودیش، بە بڕوای من مێژوویەکی کۆنی هەیە لە کوردستاندا و نەخشێکی باشی هەبووە لە وشیارکردنەوەی هەستی نەتەوایەتی و ورياکردنەوەی کۆمەڵگای کوردەواری لە پێوەندیی لەگەڵ خەبات و تێکۆشانی چەندەها ساڵەی گەلی بندەستی کورددا.

زمان پێوەندییەکی ڕاستەوخۆی لە تەک گۆرانیی و مووزیکدا هەیە و کاتێک کە باسی مووزیک بەتایبەت گۆرانیی و فۆلکلۆری کوردیی بێتە نێوان، بەبێ هاتنەگۆڕی زمان، باسەکە ناگاتە ئەنجام! زمانی کوردیی بە هۆی دابەشبوونی کوردستان و بندەستبوونی میللەتی کورد، لە ژێر کارتێکەریی زمانانی فارسیی و عەرەبیی و تورکییدا کلێڵە و گۆت کراوە و گۆڕانی زۆری بەسەردا هاتووە، بەو حاڵەشەوە هەرچەند بە ڕەوتی گەشەی خۆیدا تێنەپەڕیوە، بەڵام بەهۆی شۆڕشە یەک لە دوای یەکەکانی کوردستان و تێکۆشان و پلوپای کۆمەڵێک هونەرمەند و نووسەر و شاعیرەوە، هەر ماوە و نەفەوتاوە!

زمانی کوردیی، خاوەن پێنج زاراوەی سەرەکیی و چەند بن زاراوەیە کە زاراوەکان بریتین لە: 1. گۆرانیی (هەورامیی)، 2. پالەویی (کەڵوڕیی)، 3. کرمانجیی (کوردمانجیی)، 4. موکریی (سۆرانیی)، 5. لوڕیی. هەرکام لەم زاراوەگەلە خاوەنی گۆرانیی و فۆلکلۆری تایبەت بە خۆیەتی کە کۆنترینیان سروود (گاتا)کانی زەڕدەشتە.

سروود چییە؟

بەپێی ئەو لێکۆڵینەوەگەلەی کە ماوەی ژیانی هونەریمدا کردوومە، سروود ئەم واتایەی خوارەوە لە خۆ دەگرێ:

1. سروود، سرووت، ستران، وشەیێکی کۆنی کوردییە؛ 2. ئەو گۆرانییە ئایینییانەی کە لە سەردەمی زەڕدەشتییەکاندا گوتراون، پێیان گوتوون: سرووت. 3. سروود وشەیەکی کۆنی ئاوێستاییە کە لە گاتاکانی زەڕدەشتدا هاتووە و ریشەی وشەی سترانی کوردییە و لە کۆنترین ناوچەکانی کوردستان کە زاراوەکرمانجن ئەم وشەیە بەکار دەبرێ، بەڵام دواتر بە هاتنی ئیسلام چونکە ئەم سروودانە یارسانەکان و ئیزەدییەکان خوێندوویانن پێیان گوتوون: (گۆرانیی) واتە ئاوازی گاورەکان، یانێ هەر ئاوازێک کە یارسانەکان یا ئیزەدییەکان گوتبێتیان، ناویان ناون (گاورانیی)، واتە سترانی ناموسوڵمانانە، یان ئەو ئاوازانەی کە ناموسوڵمانەکان، یا کافرەکان، یا گاورەکان خوێندوویانن! ناوی هۆزی (گۆران)یش کە ڕەدووی ئایینی یارسان (ئەلحەق)ەکانە، لەم وشەیە کەوتۆتەوە و یەکێ لە ئایینە کۆنەکانی کوردەوارییە، کە زمان و گۆرانیی کوردییان هەتا ئێستا پاراستووە و لە ناو دڵی خاکی کوردستاندا دەژین و کۆنترین تیرەی کوردن و دەبێ کورد شانازییان پێ بکا. دیتنێکی دیکەش هەیە کە دەڵێ: گات، یانێ سروود! سروودیش دیارە بە هەڵبەستی برگەیی دەگوترێ نەک پەخشان! گاتاکانیش بە شیعری بیستبڕگەیی کە ئەمڕۆ لە کوردستان شوێنەواری ماوەتەوە گوتراوە! هێرۆدۆت دەڵێ: لە ئێرانی کۆندا موغەکان، لە کاتی نوێژ و سپاسی یەزداندا، سازیان ژەندهووە و ئاوازیان چڕیووە!

سروود لە سەردەمی مادەکاندا:

لە سەردەمی مادەوە هەتا دەگاتە چاخی هەخامەنشییەکان، دوو دەستە لە بەڕێوەبردنی کاروباری کۆمەڵدا دەسەڵاتیان هەبووە، **(بۆغەکان و موغەکان)**. بوغەکان بەرپرسیی سەربازیی بوونە و موغەکان بەرپرسی ئایینی. بەر لە دامەزرانی دەوڵەتیش، تیرەکانی ماد دەسەڵاتدارەتی دەرەبەگی و خانخانییان هەبووە و هەر دەستە بۆ خۆی خاوەنی سیستەمێکی سەربەخۆ بوونە کە لە بارەگاکانیاندا ژەنیار و

دەنگخۆشیان راگرتووە! مێژوونووسانی وەکوو گزەنفۆن، ئیسترابوو و ئاتنائوس، باسی مووزێکی سەربازیی ئەم سەردەمەیان کردووە و دەڵێن: مادەکان و هەخامەنشییەکان لە مووزیک کەڵکیان وەرگرتووە، بۆ ئەوەی سەربازەکانیان هان بدەن بۆ شەڕ! هەروەها بەشێکی دیکەش هەبووە کە لە کاتی راو و جەژنەکانی دیکە و مەراسمی پێشکەشیی و دیاریدان بە پلەوپایەدارەکان و پێشوازی لە باڵویزەکان و داوەت و زەماوەن و بۆنەگەلی دیکەدا پێشکەش کراوە!

هیرۆدۆت کە خۆی بەشێک لە شەڕەکانی ئێران و یۆنانی دیوە، باسی خویندنی ئاوازگەلێک دەکا کە لە کاتی مەراسمی گاوگەردووندا گوتوونیانن! ئانتیووسی رۆژاوایی بە پشتبەستن بە گوتەی (دینۆن، لە ئانگاریسی (بەرزترین بەیتبێژی) مادەوە قسە دەکا و پاشان لە کتێبی خونیاگەریی لە ئێرانی گەورەدا کە خاتوو ماری بۆییس نووسیویەتی و لە کتێبخانەی لەندەن هەیە، نووسراوە: (**ئانگارێس**) بەیتبێژی سەردەمی ماد و لە دیوخان، یان بارەگای (**ئەژدەهاک**)دا بووە، کاتێکیش کە کۆرەشی هەخامەنشی ویستوویەتی هێرش بکاتە سەر ئەژدەهاک، ئانگارێس بە بەیت هێرشی کۆرەشی بۆ سەر ئەو ئاشکرا کردووە.

لە (ئاناباز)دا کە داستانی گەڕانەوەی دوازدەهەزار 12000 سووارەکەی یۆنانە و وشەیەکی فەرانسەییە و واتای (گەڕانەوە) دەدا، هاتووە: (گەزەنفۆنی یۆنانیی کە ساڵی (401)ی بەر لە زایین بە بانگهێشتنی کوورۆشی کوڕی داریۆش هاتە وڵاتی ماد و پارت، لە کاتی گەڕانەوەی دوازدەهەزار 12000 سووارەکەیدا بۆ یۆنان، لە کوردستان (355 تا 430)، کە تووشی شەڕ دەبن، دەڵێ: کاردۆخییەکان (کوردەکان)، کە ویستیان هێرش بکەنە سەرمان، جۆرێک سروودی پڕجۆش و خرۆشیان دەگوت کە ریتم و میزانی نەبووا) منیش لەو باوەڕەدام ئەو ئاوازە کە گەزەنفۆن باسی دەکا، هەر ئەم (لاوک)ەیە کە ئەمڕۆ بۆمان ماوەتەوە!

گاتاکان چین؟

لە مووزیک یان سروودەبەناوبانگەکانی ئەو سەردەمە، دەتوانین ئاماژە بە گاتا بکەین کە کۆنترین ئاوازی سەردەمی تەنانەت پێش مادەکانیش بووە. وشەی گات، چەندین واتای لە زمانی کوردیدا هەیە، من تەنیا چەند دانەی دەنووسم:

1. گات، گاس، گاز، بە کوردیی واتە: بانگکردن، قاوکردن، چرین، وەکوو شیلانم بۆ گاز کە؛ 2. جێگای زۆر بەرزی چیا، نووک، دوند، قەلەپۆپە، لووتکە، ترۆپک؛ 3. قەڵشتی شاخی بەردین؛ 4. چرین بە هەوای خۆشی گۆرانی؛ 5. سروود یا هۆنراوەکانی زەردەشت؛ 6. ئەو گۆرانییە ئایینیگەلەی کە گۆسانەکان چریویانن؛ 7. ئەو هۆنراوە

بیستبڕگەییانەی کە لە سەردەمی زەڕدەشتدا وەکوو سروود خوێندراون و ئەمڕۆکە شوێنەواریان لە هەموو کوردستان ماوەتەوە! گاتاکان، کۆنترین و پیرۆزترین بەشەکانی ئاڤێستان کە لەناو یەسنادا هەڵگیراون، یان لە ناو یەسنادا ماونەتەوە؛ بە کۆی هەموو گاتاکانیان گوتووە (گاسانیک) و بەو گۆرانیبێژ یان بەیتبێژانەی کە ئەم گاتاگەلەیان چڕیوە، گوتراوە: (گۆسان) واتە: بەیتبێژ یان بێژەری گاتاکان!
لە زمانی کوردیدا بەو چیرۆک و داستانگەلەی کە لە کۆندا سینەبەسینە ماونەتەوە و زۆرتر داستانی حەماسی و کۆمەڵایەتین و بە ئاواز دەگوترێن، دەڵێن: (**بەیت**)، وشەی بەیت هیچ پێوەندییەکی بەسەر (**بێت**)ی عەرەبییەوە نییە و لە ریشەی (**پۆیێت** Poet)ی لاتینی کە دەبێتە شاعیر کەوتۆتەوە، هەروەها بەیت دەبێ لە (**پاد** Pad)ی ئاوێستایی کە مانای شیعر دەدا کەوتبێتەوە، دووریش نییە، بەیت لەگەڵ (**بەیات**) کە هەوایەکی مۆسیقاییە و لە ئێراندا بە شوور نێوی دەهێنن، هەر یەک سەرچاوە و ریشەیان هەبێ، لە زمانەکانی ئورووپاییشدا، (**پۆیێت** Poet)، کە مانای شاعیر دەدا هەر لەو ریشەیەیە، بەیت بەشێوەی هەڵبەست و پەخشان دەهۆندرێتەوە و زۆرتر باسی دڵداریی و رووداوی مێژوویی و ئەو بەسەرهاتانەی دەکات کە لە کوردستان روویان داوە، وەکوو داستانی شەڕ و چیرۆکی دڵداری و کۆمەڵایەتی، بەیتبێژ هەم دەنگخۆشە هەمیش شاعیر، بەیت لە رووی کۆمەڵناسی و جوغرافیا و مێژووەوە، گرنگە، **حەیران و لاوک و حەیرانۆک**، سەر بە بەیتن، یان دەتوانین بڵێین کە: **بەیت بە حەیران و لاوک و حەیرانۆک** دەگوترێ، بەیت جۆری جیاوازی هەیە، هەروەک لە ناوەڕۆکدا تەواو کوردییە، لە قاڵبیشدا وەهایە.

هەوا یان مێلۆدییەکی دیکەشمان لە کوردیدا هەیە کە پێی دەگوترێ: هۆرە و، ئەم هەوایەش هەر دەگەڕێتەوە بۆ سەردەمی زەڕدەشت و وێدەچێ هەر سەر بەو پێنج (دەمەن) یا (فەرز)ە عیبادەتەی بێ کە زەڕدەشت دایناوە و ئەم هەوایەش لە مێژوودا بە (**لەحنی ئەورامەن**) نێوی هاتووە و لە کارنامەی ئەردەشێری پاپەکانی بە ریشە کورددا ناوی هاتووە و ئەمڕۆ لە کوردەواریدا پێیدەگوترێ هۆرە، کە بۆ چاکەبێژیی ئەهوورامەزدا گوتراوە و لە واژەی (**ئەهوورا**) وەرگیراوە و، هەر بەو شێوەیەی کە لە کۆندا گوتراوە، ئەمڕۆش لە ناو دەروێشانی ئایینی ئیسلام و بەتایبەت پەیڕەوانی ئایینی یارساندا دەگوترێتەوە و زۆرتر بر زاراوەی کەلوڕیی دەگوترێت.

مۆسیقای سەردەمی ساسانییەکان:

خەسرەوی دووهەم یان (خەسرەو پەرویز)، کە لە خانەدانی ساسانی کوڕی پاپەک

بووە، (سەدەی شەشەم و حەوتەمی زایینی)، لە سەردەمی دەسەڵاتداری خۆیدا زۆرتر لە پاشاکانی بەرلە خۆی بایەخی بە مووزیک داوە! نێوبراو سازبەندەکانی لەگەڵ شارەدارەکانی ئەو سەردەمە، لە مەراسمێکی کەشتیسواریدا بەسەر دیجلەوە پێکەوە سوار کردووە کە نەخشی ئەوانە بەسەر زیوارەی نیوەکارەی **(تاقوەسان)**ەوە دیارە و ماوەتەوە! لە نەخشی نێوبراودا خانەدانی سەڵتەنەتی لەحاڵی راوی کەڵەکێویدا دەبینرێن و چنگژەنانێکیش لە بەلەمەکاندا دەبینرێن، لە بەلەمێکی دیکەدا گۆرانیبێژانێکیش هەن کە بەچەپڵە لەگەڵ سازبەندەکان کیشی مووزیکەکە رادەگرن! بەسەر زیوارەی بەرانبەرەوە شانۆ(صحنه)یەکی گەورە بەسەر بەردەکەوە هەڵکنراوە کە سازبەندەکان نیشان دەدا و گۆرانیبێژانی ژنیش هاوکات لەگەڵ ئەوان بۆ راگرتنی کیشی مووزیکەکە چەپڵە لێدەدەن و لەپشت سەری ئەوانەوە ریزێک لە شەش ژەنیار یان چوار ژەنیاری جۆری زورنا و دەف و ئۆرغۆن دەبینرێن! لە بەردەم پاشا کە بە چەتری پاشاییەوە دیارە، سێ شەیپوورژەن دەبینرێن و دوو دەهۆڵکوت و یەک تەپڵلیدەر؛ لە نێوانیشیاندا سێکەس دەبینرێن کە لەوانەیە گۆرانیبێژ بن! ئەمانە نیشاندەری برەوی مووزیکن لە دەربارەکانی ئەو سەردەمەدا! سازبەندەکانی سەردەمی خەسرەوپەرویز بریتین لە: **(باربەد، نەکیسا، سەرکەش، بامشاز، رامتین، سەرکەب و ئازادە)**، کە ئازادەیان تەرخانی خەسرەو پەرویز و چنگژەنی تایبەتی ئەو بووە! بەنێوبانگترینی ئەم شوێنەوارانە، (نەخش)ەکانی تاقوەستانی کرماشان و دەفرە زیڕ و زیوەکانی ئەو سەردەمەن!

پێوەندی بەیت لەگەڵ سروود؟

ئەو گۆرانیبێژ و ژەنیارانەی کە سروودیان چڕیوە، بە شێوەی مووزیکەکەیان گوتراوە: مۆسیقای نائایینی! گۆرانیبێژان و سازبەندان زۆرتر لە دەزگای دەسەڵاتدارە کەوناراکانی ئێران واتە مادەکان و هەخامەنشییەکان و دواتریش ساسانییەکاندا ژیاون! مێژوونووسانی یۆنانی باسی بەکاربردنی جۆرەگەلجۆر دەهۆڵ و شەیپووریان لە کاتی هێرشەکانی شەڕی ئێرانییەکاندا کردووە بۆ سەر ئەوان بەتایبەت کاردۆخییەکان کە لە **(ئاناباز)** گەڕانەوەدا باسی دەکا! لە کاسەیەکدا کە هی سەدەی چوارەمی مانگی زایینییە، جەنگاوەرانی ئێرانیی و یۆنانیی لە حاڵی لیدانی شەیپووری خۆحەن و کەرەنا دەبینرێن! لە راستیدا نێوەکانی **(شەیپوور و کۆس و بەربەت و تەمبوور)**، لە ریشەی زمانی مادیی ئاوێستاییە و، یۆنانییەکان ئەم نێوگەلەیان لە ئێرانییەکان وەرگرتووە و ئەو سازانەیان بەکار بردووە! بۆ نموونە یۆنانییەکان ناوی سازی (بزۆک یا بزۆق)یان، لە (تەموورە) وەرگرتووە کە ئەویش ناوی کۆنی کوردییە و، تەموورە بۆ

کاتی موور و شیوەن بەکار دەبرێ. ناوی تەموورە، لە بنەڕتدا (تەلموورە) بووە کە لە دوو وشەی (تەل و موور) پێهاتووە.
لە سەردەمی ساسانییەکاندا نەکیسا جگە لەوەی کە بەیتبێژ، یان (هۆنیاواچ)ێکی زەبەردەست بووە، باشترین هۆرەچڕی ئەو دەربارە بووە، لەو سەردەمەدا! ئەمانە هەموو بەڵگەن بۆ ئەوەی کە کورد هەر لە کۆنەوە گۆرانیی حەماسی هەبووە و لاوک و هۆرەی ئەو سەردەمەش سەرەڕای زاڵبوونی ئایینی ئیسلام هەتا ئێستاش هەر شێوە و شێوازی شۆڕشگێڕانەی خۆی هەر لە دەست نەداوە و بە جۆرێک سروود یان هەر بە سروود دێنە ئەژمار، چونکە حاڵەتی هاوار و تێکۆشان و بەربەرەکانێ و ململانێ و نارەزایەتی تێدا هەبووە و هەیە. خاتوو ماری بۆیس دەڵێ: بۆ دەورانی ساسانی، جیا لە درێژەپێدانی سوننەتی گۆسانەکان لە باکوور، لە درەوشانەوەی خونیاگەری لە (ئێرانی گەورە!!)دا شایەت و بەڵگەی زۆر بەدەستەوەیە، ئەوەی کە خاتوو ماری بۆیس دەڵێ: سوننەتی گۆسانگەری تەنیا لە باکوور بووە، نیشانەیە بۆ ئەوە کە کورد خاوەنی ئەم هونەرە بووە!

بۆ سەلماندنی بانگاشەکەشمان، چەند جۆر لە جۆرەکانی بەیت، کە بە لاوک و هۆرە دەگوترێن، بەم شێوەیەی خوارەوە ناونووس دەکەین: **بەیتی وەیس و رامین، بەیتی مەموزین، بەیتی قەڵای دمدم، بەیتی پاشاکۆرەی رواندز، بەیتی عەزیزوتەکش، بەیتی پاوەمووریی ناوچەی ئیلام، بەیتی ئەژدەهاک، بەیتی شەودێز، بەیتی زرێنسەر، بەیتی خولەپیزە و هیدیکە،** کە پێشینەی هەندێکیان زۆر کۆنن! هەندێک لەو داستانانەی کە لە کۆندا گوتراون، لە وێنەی وەیس و رامین و شانامەی کوردیی و خوسرەو و شیرینی خانای قوبادی و هیدیکە لە کوردستانی ئەو سەردەمە و تەنانەت دەروجیرانانیش بە بویژەکانی گوتراوە: گۆسان، واتە بەیتبێژ! جۆری گرنگیی هۆرە لە کۆندا بۆ کاتی شەڕ لەگەڵ دوژمندا گوتراوە!
یا لە بەیتی رواندزدا، حاجی مستەفای دەنگخۆشی ناوچەی هەولێر دەڵێ:

کوڕینە بەرێ خۆ بدەن حوکمڕانیێ پاشایێ گەورە لە شارێ رواندزێ
تاکوو چاک بزانن لە حەمی زەمانان لە حەمی جێیان
هەرچی دارەکی کرمی لە خۆ نەبێ قەت و قەت نارزێ!

ئەمانە هەموو نموونە بوو بۆ ئەوەی کە بیسەلمێنین کورد هەر لە کۆنەوە خاوەنی سروود بووە و سروود لە ژیان و خەبات و تێکۆشانی خەڵکی کورد و کۆمەڵگاکەیدا نەخشێکی زۆری هەبووە و لەگەل ژیان و ژیاری ئەو نەتەوەیە، پەنجەی هەڵپێکاوە.

سروود وەکوو مارش، لە کوێوە سەری هەڵداوە؟

یەکەم سروود، لە بنەڕەتدا لە فەرانسەوە سەری هەڵداوە و، پێی دەگوترێ مارش، بەڵام بۆ بەرانبەر بە وشەی مارش، لە ئێران و لەلای ئێمە، وشەی سروودیان لە جێگە داناوە. مارش وەکوو سروود، کە وشەیەکی فەرانسەییە لە کوێوە هاتووە؟ لە شۆڕشی فەرانسەدا ئەفسەرێکی فەرانسەیی بە نێوی (مارشیلز)، بۆ هاندانی سەربازانی فەرانسەیی، کە نۆتەشی نەزانیوە، ئاوازێکی داناوە و هەموو بەیانییەک ئەم ئاوازە وەکوو مارش گوتراوەتەوە. دواتر کورتکراوەی ناوی (مارشیلز)، واتە (مارش)یان لە سەر ئەم ئاوازە داناوە و ئەم وشەیەش لە شەڕەکانی دووەمی جیهاندا کەوتە سەر زاران و لە هەموو دنیا بوو بە باو. هەر لەبەر ئەوە یەکەم سروود یا مارش، براوە بە باڵای ئەو وڵاتەو، ئیتر بۆ مەشق و راهێنانی سەربازیی بەکاریان بردووە و لە رێگای تورکییەوە بەرە و لای ئێمە، واتە ئێراق و کوردستانی باشوور سەری هەڵداوە. (سروود) کە بەرانبەر بە مارشی فەرانسەیی دانراوە، وشەیەکی کۆنی ئاوێستاییە، گە لە (سان و رێژە)دا بۆ مەشق و راهێنانی سەربازیی بەکار دەبرێ، بەڵام سروود لە کۆندا لە پەرستگاکان و ئاورگەکانی مۆغەکانی زەڕدەشتیی، لە کاتی ستایش و ئاهەنگی ئاییندا بەکار براوە.

من زۆر ئاگادار نیم، بەڵام یەکەم سروودی کوردیی لە کوردستان لە سەردەمی کۆماری کوردستان لە مەهاباد، بە نێوی سروودی نیشتمان، بە دەنگی سەید عەبدوڵڵای نەهری گوتراوە. لە کوردستانی باشووریش، زێوەری شاعیر چونکە خۆی لە ستانبوول ژیاوە، لە سروودی تورکی ئیلهامی وەرگرتووە و هاتۆتەوە کوردستان هۆنراوەی داناوە و لە قوتابخانەدا بە منداڵانی کوردی گوتۆتەوە.

سرووودبێژە ناسراوەکانی کورد کێن؟

ئەوانەی کە تا ئێستا کەم تا زۆر، سروود و گۆرانیی شۆڕشگێڕانەیان گوتووە و بە تۆمارکراوی ماوەتەوە، بریتین لە:

تاهیر تۆفیق

ساڵەح دیلان

ڕەفیق چالاک

برایم محەممەد(خەیات)

دڵشاد مەسرەف

عەلی مەردان

حسەین عەلی
حەسەن زیرەک
فوئاد ئەحمەد
سەلاح مەجید(لە حەفلەکانی ناوچەئازادکراوەکان– شۆڕشی ئەیلوول)
ئازاد.... (خوێندکار و ئەندامی تیپی مۆسیقای سلێمانی لە بومبارانی 1974 ی قەڵادزە شەهید بوو)
ناسر رەزازی
مەزهەری خالەقی
حەمە جەزا
عوسمان عەلی
فەرهاد بابان
نەجمەدین غولامی
ئازاد خانەقینی
شوان کابان
رەشید فەیزنژاد
جەلال عەزیز
خالید دلێر
غولامعەلی ئاتەشی ناسراو بە (کاڵێ)
لالۆ رەنجە
ئیسماییل ئایگۆن ناسراو بە (شووان پەروەر)
جەمال موفتی
کەریم بلووری
تاهیر خەلیلی

ئەم گوتارەم ساڵی 2006 نووسیوە.
دووکان 2006/5/12

تێبینی: رەنگە لێرەدا ناوی کەسانێکم لەبیر چووبێ کە سروودیان خوێندوە، زۆر سپاسی خوێنەران دەکەم کەلە رێگەی ماڵپەڕی "هەڵوێست"ەوە ئاگادارم بکەنەوە.

www.helwist.com